

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov vrvica v petitu; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obsegilo navadnih vrstic.
Poslana, javne sahvale, osmrtice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo Piazza Caserma št. 2. Odpriete reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edincot je moč.

Izjava.

Proti brezvestnim in nepremišljenim napadom na čestito družbo sv. Cirila in Metoda sploh in posebe na njeno slavno vodstvo o priliki zborovanja prvega slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani od strani nepoklicanih oseb, katere nimajo dosedaj za slovensko šolstvo nikakih zaslug, protestuje odločno podpisani odbor obsojajoč tako herostratično postopanje. Zajedno izreka svojo najtoplejo zahvalo in neomejeno zaupanje temu slavnemu vodstvu za požrtvovalno in vspešno delovanje v prid katoliškej veri in slovenskemu narodu.

Konečno izraža velečastitemu gospodaru Koblarju popolno priznanje za neustrašeno brambo velezaslužne naše družbe.

V Trstu, dne 6. septembra 1892.

Odbor moške podružnice sv. Cirila in Metoda.

Gregor Bartol, Mate Mandić,
t. č. tajnik t. č. načelnik

Lacko Križ, Dr. Gustav Gregorin,
t. č. denarničar t. č. podnačelnik

Ljudevit Furlani, Dr. Karol Glaser
odbornika.

Krivični napadi.

Nismo se varali, izrekli nedavno bojazen, da se bližamo kritičnim časom. In to je britko: mesto da bi napredovali, mesto da bi se naši mejsebojni odnošaji razvijali bolj in bolj v ugodnem zmišlju, mesto da bi dozorevali v političkem in narodnem pogledu, — nazadujemo faktično, naše mejsebojne razmere mračijo in zamotavajo se bolj in bolj in narodni indiferentizem preraščati je jel vse naše javno življenje toli na goso, da mora krvaveti srce pravemu rodoljubu.

Nočemo danes zasledovati vzrokov in pravih ter resničnih provzročiteljev žalostnih sedanjih pojavov mej nami Slovenci,

da si se nam bolj in bolj vsiljuje prepričanje, da ne bode drugače, nego da danes ali jutri tudi v tem pogledu spregovorimo javno in odkritosrečno besedo, zgodi se pa potem z nami kot-koli hoče.

V osrednji pokrajini slovenski, v Kranjski, vihra sedaj srdit boj, a njega razburkano valovje pluskati je že jelo tudi ob obmejne pokrajine, grozeč nam, da izpodkoplje še ono malo zaslobo narodnosti naši, koje niso mogli izpodkopati valovi tujega drugorodnega nasilstva.

Gorje nam, ako ne zajezimo hudournika: z Bogom bodočnost naroda slovenskega! Ako se preseli v nas tisti grozni, narodni indiferentizem, zanesen v nas iz tujih neslovenskih tal; indiferentizem, ki praznuje sedaj v Kranjski ne baš častne svoje orgije in ki ima v najodličnejših krogih najnavdušenejše zagovornike in propovednike — ako se ta indiferentizem vgnezditi tudi mej nami, potem nam bode vzklikati tužnim srcem: zastoj smo delali skozi tri desetletja, zastoj ste živeli Bleiweis in Tomani; kajti mej gradbo že zrušilo se je velečastno narodno poslopje, kojemu sta postavili temelj velikim trudom in silnimi napori!

Dá: delo nepozabnega nam očeta Bleiweisa in njega trudoljubivih posnemalcev in naslednikov jelo se je rušiti na vaših straneh. Pri herostratskem tem delu giblje se le malo rok, ki vedo, kaj hočejo, a ogromno število taci, ki niti ne slutijo nasledkov, neizogibnih, ko bode dovršeno delo — rušenja. Pozivljamo vse one, ki sedaj preklinjajo vse to, kar je v desetletjih sezidalo blago, plemenito in sebičnih namer ne poznajoče rodoljubje slovensko: položite naj roko na srce in premišljajte naj, kaj naj stopi na praznoto, ki nam nastane, ko se zruši dosedanje delo, sad mnogoletnega truda; pomislite naj, da je kaj lahko podirati, a sila težko — zidati!

Veliko je bilo navdušenje pri I. katoliškem shodu, sijajna in odlična družba

zbrala se je tem povodom v središču našem, v beli Ljubljani. Govorilo se je navdušeno. Izgovorila se je marsikaka blaga, vznešena, plemenita beseda, izrekla se je marsikaka pametna ideja. Bilo je tam govornikov, ki zares ljubijo rod svoj, bilo je govornikov, želečih narodu slovenskemu srečnejših dni; ali nekateri so zastavili vse sile duševne svoje nestrpnosti in osebne ambicije v to, da se je marsikak udeležnik katoliškega shoda, ki je prišel v Ljubljano najboljimi nadami in svetim navdušenjem za vero in dom, povračal domov — krvavečim srcem.

V odlično, blago, plemenito družbo usilili so se Herostrati, ki bi hoteli na podrtinah Bleiweisovega mnogoletnega dela iskati — svoje slave, svoje časti.

Pokojni Bleiweis je vzbudil v nas ljubezen do svojega rodu in svojega jezika; pokojni Bleiweis zanetil je v slovenskih srcih ono iskro, ki plemeni človeka: iskro zvestobe do lastne zemlje in do vsega, kar je s to v zvezi; vse mišljenje in delovanje nepozabnega nam voditelja merilo je le na to, da vzbudi v nas zavest o dolžnostih vsakega človeka da svoje narodnosti; merilo je le to, da nas pouči, da narodu, ki sam ne pozna svoje lastne cene, ni pričakovati bodočnosti. Iz kratka: pokojni Bleiweis jel je vcepjati v naša prsa čut narodnega ponosa.

In kdo more reči, da se pokojnega Bleiweisa pri tem nagibali brezverski nameni? Kdo?! Ne ne! Klasična priča za našo trditve je vsa duhovščina, ki je stala zvesto in udano — na strani Bleiweisa. Seme, koje je sijal Bleiweis, padlo je na rodovitna tla: sad na sadom se je prikazaval in dozoreval na našem narodnem polju. In vesela rast in vspešno razvijanje nista prenehala niti potem, ko je Bleiweis izdihnil svoje blago, svojo veliko dušo.

Sad idej, koje je pokojni Bleiweis oživljajal v narodu slovenskemu, je tudi naša družba sv. Cirila in Metoda. V na-

menih te družbe je izražena oporoka ónega, kojega je narod slovenski počestil z imenom — svojega očeta. In oporoka ta se glasi: ostanite zvesti svoji veri in svojem narodu! Družba sv. Cirila in Metoda postavila si je namen ter ga izvršuje vestno: vzgojevati nam take ljudi, ki bodo živeli po svetih krščanskih načelih, a zajedno tudi ljubili tlačeni rod svoj. In ker si je družba postavila to nalogo, in ker jo tudi izvršuje vestno in vztrajno, postala je naš ljubljenec, kakor še nijedno društvo, kajti ni je prilike — bodisi žalostne ali vesele — da ne bi se narod spominjal te družbe, tega vidnega znaka — Bleiweisove oporoke. Pridite vi vsi, ki sami priznavate, da niste še nikdar videli naše periferije, pridite k nam, da se prepričate, kako deluje naša družba, da vidite, da se uprava ta družba najvspešneje upira nakanom brezvercev in sovražnikov katoliške cerkve. Povprašajte óne, ki nadzorujejo óle te družbe, da izveste, kako krivični so vaši napadi na ta zavod! Povprašajte le duhovnike Zupana, Žlogarja, Severja, Silo itd., koji možje poznajo natančno vse delovanje v teh šolah, in ti vam povedo — resnico. Uprav izpiti ob koncu letošnjega leta izvajali so nam solze radosti iz očesa, vidječim krasne sadove truda učiteljev, kojim velja vrhno načelo: verska moralna, ljubezen do domovine, zvestoba do cesarja. Pridite vi Herostrati tu sem, da spoznate naše nasprotnike in njih šolska društva; da se uverite o vzvišeni nalogi naše družbe sv. Cirila in Metoda, vojskujoče se proti tem, zares brezverskim društvom. Pridite — ako vam je res kaj do resnice — da se prepričate ter obžalujete vnebovpijočo krivico, koje ste storili vzgledni naši družbi in vzglednemu nje načelniku-duhovniku. In Ti, dični naš Tomo, prosimo Te v ime stiskanih in trpečih obmejnih Slovencev, ne plaši se krivičnih napadov ljudi, ki niso taki,

da je še malo dni pred svojo smrtjo poslal v svet seznamek mrtvecev v letu 1891, med katerimi so nekateri dobrotni mu „prijatelji“ mislili čitati že i njegovo ime.

O Železnikarjevi krščanski nravnosti videl sem na svoje oči preganljive dokaze, zlasti pri umiranju prve soproge njegove, pri vzgoji njegovih otrok, kakor tudi v socialnem življenju. Posebno mi je naglasiti, da Železnikar, dasi je bil svobodoljuben veseljak in dovtipen šaljivec, nikoli ni rabil nedostojnih, dvoumnih ali nemoralnih izrazov, in to niti v najhujši svoji togoti in ako se je kedaj ta ali oni v družbi v pričo njega kaj takšnega predrznil, zavrnil ga je takoj z vso odločnostjo. In neomajano svojo vernost je pokazal uprav v premučni svoji bolezn, katero je prenašal s stoično mirno udanostjo, ter se na svoje zahtevanje podvrgel preboleznim operacijam sedemnajstkrat. In takó je umrl spokojen in spravljen z Bogom, kakor bi želeli vsakemu izmed tistih negrešnikov, ki so njegovo nezgodo smatrali za „kazen božjo“. —

In konečno, za sklep teh svojih „spominov“ imenujem vam še jednega predra-

političnega časnika izkazal se je Železnikar junaka v raznih sferah s prearogantnimi sinovi Martovimi, da ne govorim o senzacionalni pravdi s poznanim „Bolškim strahom“, katere zmagonosni izid se ima zapisati, rekel bi, ponajveč njemu na rovaš.

Nenadomestno podlistkarsko spretnost Železnikarjevo spoznali smo šele zdaj po njegovi smrti, ko pogrešamo pod „Narodovo“ črto preizvrstnih njegovih „Nedeljskih pisem“ in v naslednjem izreku odločujočega narodnjaka o njegovem časnikarskem delovanju je obeženo več hvale nego-li graje in ta slóve: „Železnikar je bil sicer len, ali genijalen!“

No, izvor njegovej nedelavnosti v poslednji dobi ni bila baš lenoba, temveč ogorčenost zbok neugodnih družbinskih razmer, zlasti pa, kakor pravijo Nemci, tisti večni konflikt — s finančnim ministrom, kateri mu je zagrenil vso veselje do vspešnega delovanja. In če pomislimo, da je nosil v sebi kal neozdravljive bolezni, ki ga je strmoglavila v krepki možki dobi v grob, dočim so okrog njega jokali nedorasli otroci, čuditi se moramo pač, da se je možu sploh še račilo prijeti za pero,

PODLISTEK.

Spomini

na znamenite možé slovenske.

Čital *Vatroslav Holz*

v Čitalnici Tržaški dne 9. aprila 1892.

(Konec).

Predzadnji po azbučnem redu izmed znamenitih mož, o katerih sem se bil namenil predavati vam, bil je:

Železnikar Ivan,

tretji glavni urednik „Slov. Naroda“. Njega sem spoznal l. 1872. o svojem prihodu v Ljubljano. Bil je takrat pri banki „Sloveniji“, katere prepolzki parket pa je s prijateljem Modenom ostavil svojevoljno, ko je videl, da jo trmasti dr. Costa tira v propad. Ko sem potem začel potovati križem domovine, seznanil sem se z njim osebno v Slov. Bistrici in pozneje, ko je prevzel uredništvo imenovanega dnevnika, bil sem mu veren sotrudnik v pritličji njegovega lista in sicer tudi takrat, ko je malodane v vsaki ljubljanski ulici začel vstajati kakšen papirnati zmaj, t. j. časopis. Preživel sem v velezabavni njega družbi

kakoršen si Ti! Vztrajaj na svojem mestu in narod slovenski Te bode blagoslovljal. In odpuščenja Te bodo prosili, ki so pritrjevali Trojim in naše družbe napotnikom; kesali se bodo, ko nastopi — treznost v mišljeh nju.

Sej nisi sam, ki trpiš. Poglej ga tam sivlasega starčka, ki je povzetil vse svoje življenje blaginji naroda slovenskega; ki je pristni izvrševatelj pokojnega Bleiweisa poslednje volje; pogledaj ga, ki še ob večeru trudopolnega življenja svojega mladostno gibčnostjo skrbi in dela za borni svoj narod; pogledaj ga starčka Svetca: tudi on trpi krivico, tudi njega so zadeli krivični napadi od mladih ljudi, kojih še nikjer nismo videli pri pozitivnem delu in koje sploh poznamo še le od onega trenutka, ko so pričeli rušiti, kar so sezidali drugi. Tudi starina in poštenjak Svetec trpi krivico; a on se izvestno ne upogne, kolikor ga poznamo. To bodi v vzpodbudilo tudi Vam vsem Koblarjem in Zupanom, Žlogarjem in Gregorčičem, da ne obnemorete na trnjevi poti. Kajti, ako je še le iskrica poštenja in značajnosti v narodu slovenskem, mislimo, da mora priti spoznanje. In tedaj Vam bode sijajno zadoščenje za krivične napade, na kojih trpite; a narod séde takrat na sodni stol ter bode ostro sodil one, ki nam hočejo ugonobiti, kar je nam k srcu priraščeno. Do tedaj pa vam bodi v tolažilo, da hočemo zvesto vztrajati na vaši strani, da vas spoštujemo in ljubimo, da se klanjamo vaši avtoriteti!

Kakor levinja svoje mladice hočemo braniti naš biser, našo zaslobo in oporo, našo družbo sv. Cirila in Metoda.

In nasprotnikom narodnega našega življenja pa bodi povedano: pot do vašega trumfa vodi jedino le preko mrtvega trupla našega narodnega bitja. No, ako se to zgodi, pot m pa le plešite na narodovem grobu — nestrpnosti!

Koga mislimo, ni težko pogoditi.

Franois Deloncle in pariška svetovna razstava 1900.

Namera pruske države, otvoriti, demonstrativno Francozom, svetovno razstavo i v Berolinu početkom bodočega stoletja, se je izjalovila in donesla svetu nov dokaz, da nadkriljuje Francija tako v duševnem kakor v materijalnem obziru svojo „milo prijateljico“ Germanijo za Eifflov stolp visoko. Le-ta se povsodi, kjer gre njenim srečnejim političnim nasprotnikom v čemer koli kljubovati, popenja do

gaga mi prijatelja, ki je tudi odpotoval v večnost najmanje za polovico svojega življenja prerano. Ta je bil:

Žvab Lovro,

zasebni učitelj in urednik samosvestne „Edinosti“. Ž njim sem se pobratil, ko je bil še v Mahrovem zavodu v Ljubljani. Bil je takrat vesel mladič ter se grel o ljubezni „obožavane“ svoje Lenčike. Ker pa se mu je le-ta menda izneverila ali ka-li, zetekel se je med moderne naše „križarje“, t. j. jezikoslovce. Voditelj na tem bojišču mu je bil — Levstik, kateri pa ga tolikanj navdušil za to novodobno blagovestje slovensko, da je naposled i on ves svet gledal skoz — slovnico. Z vsjo strašjo se je vrgel na takozvano starinoslovje ter začel pravo dirko za stariimi napisi, knjigami in spomeniki, kar mu je omračilo vedri mladeniški vid, ter mu nakopalo naposled i smrtno bolezen. Ko je namreč pohodil rojstveno vas Popovičevo, Arclin pri Vojniku, razgrel se je tolikanj, da je prišel ves vpehan in pöten v Celje, kjer se je v h6telu slekel ter na zofi zaspal: vzbudil se je šele, ko ga pretresal uraz in drugo jutro se mu je vtila kri. Od tistega dneva je bolehal in

obnemoglosti in zakriva naposled svoje blamaže pod kako visokoletno frazo.

Da bi pa vzlasti sedaj, tako Germaniji, kakor vsemu svetu Francija pokazala gorostasnost svojih duševnih in gmetnih zmožnosti, velikodušno prezirajoč malenkostno politično pričkanje Nemčije, potesajoč se samo za veličastne, človeštvo proslavlja jo e smotre, — oburesničiti hoče na svoji razstavi leta 1900. misel, katerej od postanka človeštva na zemlji svet nima svoje vrste.

Franois Deloncle, stvaritelj ideje, da praznuje Francija nastop bodočega stoletja mestu s krvavim ljudomornim bojem, z veliko svetovno razstavo, katerej se mora čuditi svet bolje, kakor li najmočnejši njeni bojni zmagi ob slučajih vojne z Germanijo, — združil je s to idejo misel, ki je namreč podlaga tej ideji, misel o orjaškem teleskopu.

„Ta teleskop“, pravi duhoviti Francoz, jeden najizbornejših govornikov pariške komore „bodi na optičnem polji to, kar je Eifflov stolp na stavbinskem polji, to je: dosedaj nedosežno delo, gledé velikosti gledé popolnosti svoje!“

Vlada francozka potrdila je nemudoma misel svojega genijalnega odbornika ter sprejela z navdušenjem njega nasvet o teleskopu. Danes že se delajo priprave za ta gorostasni umotvor, kateremu se pridružujejo sorodni načrti kar trumoma iz tabora veleumov francozkih v tej stroki in leta 1900. utegne biti iznenaden svet po fenomenih, o katerih si danes niti ne sanja.

In kakov bode ta teleskop in s katerim namenom sprožil je Deloncle idejo za zgradbo tega velikana?

„Morda se s početkom novega stoletja“ tako govori on sam „otvori nova, človeštva vredniša doba kot je bila sedanja in ponosen bodem na to, da bode morda pogled skoz moj teleskop pogled v to novo otvarjajočo se dobo. Milijardi, ki se izdajajo dosedaj v svrhc prelivanja krvi človeške, za ljudomorne naprave in barbareke potrate v zatiranje „slabejšega“, najti utegnejo veličastnejšo pot porabe, nego je zversko klanje — duh človeški naj bi jel z novim stoletjem zmagovati nad krvni puh strasti, nad divjo materijo telesa!“

Ni težko razumeti visoke velepomeljive besede.

Orjaški daljnogled, ki bode stal v za to posebe prirejani velikanski dvorani, v kateri bode prostora za tisoče in tisoče občinstva, meril bode v dolgoti ne manj nego pet in trideset metrov. Premér leče, ki bode v konkavni debelosti merila v sredini 50 centimetrov, a na roboh 2 1/2 centimetra, znašal bode tri metre; to bode steklo, dosedaj še ne doseženo, a vspeh bode ta, da se bode na primer luna videla skoz na — jeden meter oddaljenosti!

hiral, dokler ga usmiljena smrt ni položila v krišno domačo zemljo ondu na Dutovljanskem pokopališču, kjer ste mu hvaležni Tržačani postavili dostojen spomenik. Tri dni pred njegovo smrtjo potoval sem baš skoz Dutovlje, kjer sva se z vrlim mladeničem poslovala kaj bolešno. Ko sem odhajal, oklenil se me je okrog vratu glasno ihteč ter rekel ves ginjen: „Romaj še mnogo let srečen in vesel križem domovine!“

Sklepajoč to svoje berilo o znamenitih možéh slovenskih, usojam si pripomniti, da sem je spisal, kot brezdomen popotnik, le površno, takorekoč na cesti, kar na pamet brez vsakršnih pismenih pripomočkov. Pri tem me je vodila zgolj resnicoljubnost, t. j. da vam predočim dotičnike v pravi podobi, namreč, kakor so se v občevanji kazali meni, ter kaj in kakó so govorili z menoj. Komur je torej do resnice, ta mi izvestno pritrdi; zlohotnim zavijačem pismarskim pa ne vsilujem teh „spominov“, kateri so mi najdragocenejši zaklad in najlepše zadostilo za ves trud, kar sem ga prebil na trnjevem poti samoučnega svojega življenja. —

Pri tej priliki opazovati bode mogoče podobo luninega sveta v ravno istoj bližini, kakor našo lastno zemljo in doledno prepričati se, je-li ta sosedni naš planet zmožen življenja, je-li mrtva, kamenita, razorana goba. Vse izpremembe na površji planetaj odprte bode strmečim zemskim očem — odprte nam bode skrivnosti vekovečnega stvarjenja, o katerih naš duh niti ne sluti, ko sre oko gori v temne nebesne daljave.

„In zemljan“ tako pravi Deloncle nadalje, „zroč v te tajnosti stvarstva, čutil bode na prvi pogled namreč to, kar sem čutil jaz in čutim od prvega pogleda v čuda brezdanje večnosti, to je: gnev in gnjus do malenkostnih preprirov, ki nam polnijo srce in glavo tu na zemlji.“

To pak je jedro Delonclove ideje! On želi, da bi se pozornost človeštva konečno obrnila od prezastarelih zemskih homatij proč in dalje na gorostasna čuda stvarjenja, ki živé v večni praznoti zunaj našega planeta, brezštevilno v nepopisljivi, nerazumljivi krasoti. Stoprav potem, kadar jo doseženo to, da zamore naše oko zreti od obličja do obličja danes nepoznana še čuda tam zunaj, — da se prepričamo: ne jedino naša mati zemlja, marveč tudi brezštevilno družih krasnejših in gorostasnejših svetov goji življenje bitij, nas morda milijardno v duha lastnostih presežajočih — stoprav tedaj bode rod človeški izpoznal pravi ali nepravi uk učenjakov in učiteljev svojih. Ali dokler tavamo v tej, do skrajnosti omejeni zavesti, tako dolgo se moramo dati voditi za nos od voditeljev, ki merijo zgol in jedino v svoj ali v prid kategorije, katerej po domišljiji pripadajo.

Res je, da tudi dandanes moremo z astronomičkim znanjem in pomočki sa to znanje občudovati čuda svetov in vse narave; ali pozneje bode to mogoče v večih merah, in bodo tudi množice opazovale ta svetovna čuda.

Kdo od nas pa more tajiti, da se ne bi človeštvo v onem rajskem trenutji predrugačilo popolnoma, da opusti, presenečeno od srce pretresujočih čud, vse slabe in pregrešne navade, da se povelíca, pobrati, počloveči, z jedno besedo: da doseže svoj že v kali mu prisojeni, namenjeni cilj!

Oj, da je napredovala nebeska ta veda tako daleč že danes v teh tožnih zamotanih dneh!

Kdo bi se še brigal za malenkostna politična rasprilja? Kdo bi težil dan in noč za suhoparnim zemskim imetjem, kdo bi se trudil, iztrgati grižljive kruha iz rok in ust sozemljana svojega, samo da bi v ozbilji živel sam? Vesel in srečen, da živi, zadovoljil bi se posameznik kakor i mnogobrojni narodi, z najmanjšim, le v svrhc, da mu je dano nepretrogoma zreti v rajске krasote, raspstavljene po svetovih okrog. Kam bi izginolo nečimurno hrepenenje po uživanji zemskih „dobrot“, na katere je priklenjen sedaj! Kar bi zagledalo na jeden pogled tija gori okó, razveljavilo bi elast celega žitja tu doli.

Ponosni rodovi zemlje, ki doživijo one sijajne dobe orjaških daljnogledov! Kako rada beži nam domišljija v one oddaljene še dneve! Še smehljajem na lici srečeval bode zemljana zemljan in razgovarjala se bodeta o velikanskih krasotah ondi zunaj, katerih, čeravno ne bitno, udeleževala se bodeta vsaj na oko, dokler jima bilo drago. Ali katero prepričanje čutila bodeta v srci? Prepričanje, do je zemlja tudi kraj, raz katere se zamore zreti v brezkončna čuda mogočnega stvarstva, a nikakor ne samo kraj nepogojnega prepira.

Z nastopom novega stoletja odpre se toraj pogled v nove krasne dobe človeštva na zemlji in oni tisoči obiskovalcev pariške razstave, ki bodo zrlí skozí Delonclov teleskop, slutili bodo že v srci ono srečo, ki se obeta poznejim rodovom, slutili pa bodo tudi srečo, katera čaka v onih dobah človeštvo sploh; v dobah, ko se ne bode več prelivala človeška kri iz gujus-

nih samopriddnih nagibov, ko bodeta vladala mir in svoboda, skrajna duševna zvest o Bogu in vetvarjenju, ko ne bodeta kalila človeškega razuma fanatična spekulacija in gospodeželje posameznih klik.

In Francozje? Z blagim zadoščenjem bodo zrlí na to orjaško delo svojega narodnega duha in ponosni bodo na zavest da so oni prvi storili ta velikanski korak v moderni kulturi človeštva, ter da bode njihovo delo sijajnejša zmaga nad bahatim sosedom, nego pridobitev kako začasno izgubljene deželice njihove ogromne domovine z orožjem in žrtvijo nekaj tisočev francozkih sinov.

Ali da zmagujejo — duševno zmagujejo, — nad svojim zavistnim sosedom že danes, to je dokaz, da se je blamirala pruska s konkurentno idejo svetovne razstave v Berolinu v istem letu 1900.

Ivan Fajdiga.

Različne vesti.

Predsednikom deželnega sodišča Tržaškega je baje imenovan višje dež. sodnje svetnik **Pavel Monti**.

Odlikovanje. Njegovo Veličanstvo je podelilo podpredsedniku trgoveke in obrtniške zbornice **Franu Dimerju** viteški križ **Leopoldovega reda**, a članu te zbornice **Josipu Parisiju** viteški križ **Fran Josipovega reda**.

Protesti proti napadom na družbo sv. Cirila in Metoda in nje načelnika ter na uzornega prvoboritelja **Luko Svetca** se množe. Tako smo čitali v „Slov. Narodu“ nastopne brzojavke:

Kranj 1. septembra. Svojemu nekdanjemu dušnemu pastirju g. Koblarju, izbornemu, neustrašnemu zagovorniku družbe sv. Cirila in Metoda kličejo trikratno Slava! Šečurški narodnjaki!

Celovec 3. septembra. Slava vrlemu in dišnemu zagovorniku Slovincem prekristne družbe sv. Cirila in Metoda, prečastitemu gospodu kuratu Koblarju! Slava družbi in in nje uzornemu odboru! Naj se ne straši obrekovanja in preganjanja najnovejših narodnih nasprotnikov. Narod slovenski ima na svoji strani! Naprej do zmage!

Celovški narodnjaki.

Kranj, 5. septembra. Podpisani odločne obsojajo neprijasno postopanje gotovih krogov nasproti prekristni narodni družbi Ciril-Metodovi in obsojajo dalje, hvaležno priznavajoč velike zaaluge blagorodnega gospoda poslanca Svetca sa probujo in napredek naroda slovenskega, odurnost teh krogov nasproti odličnemu temu narodnemu prvoboritelju. Čast in slava pa vrlemu odboru, zlasti dišnemu predsedniku tega društva, prečastitemu gospodu Tomu Zupanu, čast tudi pogumnemu branitelju prepotrebne družbe, prečastitemu Antonu Koblarju, ki se ni strašil, dobro svoje prepričanje odločno zastopati tudi ob toliko neugodni priliki.

Vinko Majdič, Viktor Globočnik, dr. Štempihar, Ferdo Sajovic, Ciril Pirc, Rajko Krisper, Peter Mayr, Karol Šavnik ml., Kreuzberger, Pavšlar Tomo ml., J. Omerasa, Ferdo Polak, Drukar, Florijan, Bož. Vodušek, Anton Rakove, Cof, Veturini, Žerovnik, Ivan Rakove, V. Prevec, Ignacij Fok, Alojzij Pečnik, Dereani.

Kamnik, 5. septembra. — Protestujoč proti neopravičenim napadom na družbo sv. Cirila in Metoda izražajo na veselici zbrani članovi Kamniških podružnic svojo popolno zaupanje do vodstva ter svojo hvaležnost nevstrašljivemu družbinemu zagovorniku gospodu Koblarju.

Škofja Loka, 5. septembra. — Obšni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Poljansko dolino izreka popolno zaupanje dosedanjemu nenadomestnemu družbinemu vodstvu ter čestita iz srca g. Koblarju, nevstrašnemu branitelju naše družbe.

Podružnica za Poljansko dolino.

Litija, 5. septembra. Dvigni se narod in zahtevaj zadoščenja sebi, zadoščenja

velezašlužnemu našemu Svetcu. Najstarejši neumorni boritelj napal te je na katoliškem shodu. Napal se je uzoren sin slovenskega naroda, dični naš voditelj. Čast gospodu Koblarju, ki je jedini takoj obsodil to početje. Slavo našemu Svetcu!

Litija-Smartno: Gregorčič, Podkrajšek, Jenko, Andrioli, Jeločnik, Jeretin, Marija Kobler, Kobler, Vondina, Marija Jenko, dr. Pavlič, Šega, Badnira, Minka Ruda, Adolf Ruda, Orehek, Mahorčič, Koklič, Treo, Bereon, Knaflič, Ignac Zore, Bartl, Matajec, Wakonig, Watzak, Kristina Demšar, Minka Wakonig, Minka Demšar; Lazar, zastopnik „Save“; Beneš, Ivanka Bartl, Ivanka Hromeh, Porenta, Kolbe, Juvan, Ilas, Medvešek, Grünwald, Berlot, Rus, Hafner, Škerlovnik.

Litija, 4. septembra. — Odločno obsojamo početje na katoliškem shodu, to je napad na velezašlužnega našega Svetca, osivelega v narodnem boju. Bog nam ohrani gospoda Svetca, našega in naroda očeta!

Za občino Litija:

Josip Damijan, župan.

Redoljublji zbrani dne 4. t. m. v hiši gosp. Sv. Martelanca v Barkovljah, slaveči preč. kurata g. Koblarja, kot vrlega zagovornika „Družbe sv. Cirila in Metoda“ na katoliškem shodu v Ljubljani, nabrali so 3 gl. in 12 nv. — Od tega zneska določila se je polovica (1 gl. 56 nv.) za družbo sv. Cirila in Metoda novi otroški vrt na Greti; druga polovica pa za knjižnico pevskega društva „Adrija“.

Družba sv. Cirila in Metoda se je slovensko občinstvo — čeprav to poudariti ne vzbuduje vama po vodstvenih zahvalah — spominalo z veliko požrtvovalnostjo zadnji mesec. Hvaležnimi čutili beležimo najpoprej knjižni dar g. nadučitelja Žirovnika iz št. Viča nad Ljubljano, — ki nam je poslal večjo zbirko in po 100 listov svoje „Spomenice B. Potočnika“ in „opisa“ 25 letnice tamošnje čitalnice, — in pa že tretji knjižni dar gosp. župnika Cotelja iz Kanfanara v Istri. — Gosp. Ivan Čebašek pošilja 53 gl., nabranih mej duhovniki in svetniki gospodi o petdesetletnici vč. g. župnika Jerneja Ramovša v Poljanah; z letnino podružnice za „Breški okraj“ smo prejeli 30 gl. 20 kr. kot čisti ostanek dohodka gledaliških predstav vrlih diletantov Breške čitalnice in 17 gl., nabranih v čitalnični pušici; gosp. J. Tomšič iz Il. Bistrice pošilja 25 gl., nabranih po predsedniku „planinskega društva“ iz Sušaka o priliki izleta v Bistrico; Ciril-Methodijski dar šentpeterske moške podružnice iznaša 12 gl. 50 kr.; oni „cestnega občora“ za okraj Kamniški, nabran na predlog g. župana Močnika po gospodu A. Mejači ml. pa 10 gl. 65 kr. — načelnik g. Mihael Staré sam je daroval 5 gl. —; o učiteljski konferenciji v Črnomlju so zložili zbraui gospodje učitelji kot narodni obolos o 30 letnici službovanja g. nadz. Jeršinovica 10 gl.; g. Fr. Čargo iz Tolmina daruje 7 gl.; gđe. Viktorja Praprotnikova, učiteljica v Postojni pošilja 5 gl., nabranih v veseli družbi drugi dan po glavnej skupščini v Postojni, g. pravnik A. Švigelj iz Borovnice pa 5 gl. nabranih pri domači veselici; g. bogoslovec Albin Klun 2 gl. kot darilo male družbe v Smeledniku; gospa mati umrle Ljubljanske mestne vrtnarice Marije Podobnikove nam je izročila 1 gl. 60 kr. kot letni navadni dar hčere, ki ji je umirajoč naročevala, da naj nikar ne pozabi njenega vsakoletnega daru družbi, in iz Novega Mesta smo prejeli od neimenovanega narodnjaka 1 gl. — Vam, ki se spominate naše družbe posamno ali v družbah, veselih ali žalostnih, vsem vam naj izprosita brata sv. Ciril in Metod obilnega neboškega blagoslova pri vsem vašem delovanju!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Družba sv. Cirila in Metoda. Iz poročila posnemljemo konečno:

Pri posamičnih nasvetih se oglasi prvomestnik tržaške moške podružnice M. Mandič in razkriva tužno stanje našega šolstva v Istri. Naznanja, da kanijo istrski redoljublji osnovati posebno šolsko društvo za hrvatske šole, slično naši družbi, katera ima pa namen podpirati le slovensko šolstvo. Da pa ne bi kedo v tej nameri gledal kacega separatizma, zata predlaga: skupščina naj z odobravanjem pozdravi ustanovitev posebnega društva za hrvatsko šolstvo po Istri. — Skupščinarji z dobroklici pritrjujejo govorniku.

Urednik Andrej Gabrček opisuje narodnostne odnose v Gorici, oziraje se v preteklost, sedanjost in prihodnost. Prihodnost zagotoviti si moramo sami, da na gospodarskem in šolskem polju storimo vse, kolikor največ moremo. Opisuje dosedanje delovanje na šolskem polju, pripoveduje o začetku in razvitku „Sloginih“ zavodov, o njih vzdrževanju ter konečno o naporih za slovensko šolstvo v Gorici. Ker pa bode ta borba, kakor vse kaže, še dolgo trajala, in so ondotne potrebe v šolskem pogledu velike, ustanovila je „Sloga“ v dolenjem delu mesta še en otroški vrt in še en mešan razred. Dokler si ne priborimo mestnih slovenskih šol, vzdrževati moramo vsaj dosedanje, a za vsak slučaj, ako bi „Sloga“ prišla v denarno zadrego, priskoči naj jej na pomoč naša šolska družba. S tako gotovostjo se olajša srce tistim, katerim je izročena skrb za obstanek „Sloginih“ šolskih zavodov. Skupščina je z glasnim pritrujevanjem odobraval predlog govornikov, predsednik Svetec pa je izjavil, da se bo vodstvo oziralo nanj.

Rea veličastna je bila ta skupščina; daleč je prekosila svoje prednice, živ in ginljiv dokaz, da vedno globlje prodira prepričanje o potrebi te prevažne družbe, duk ne dosežemo po Slovenskem tistega šolstva, ki nam pristuje po božjih in državnih zakonih. — Udeleženci pa, ki so se razkropili zopet na vse končine naše krasne domovine, bodo jej naj tudi zanaprej zvesti podporniki in neomahljivi širitelji slovenske ideje.

Politiške vesti. Naš presvetli cesar odpotoval je dne 5. na Česko k velikim vajam 9. in 4. vojnega kora — Deželni zbori snidejo se pojutranjim.

Na Srbskem razvijajo se stvari tako, kakor je bilo pričakovati: narod obsoja najodločneje neparlamentarno postopanje regentstva. Tabora v Aleksinacu udeležilo se je 12.000 osob. Vaprejeli so resolucijo, izjavljajočo brezpogojno zaupanje odstopivšemu ministerstvu. Resolucija naglaš, da je imenovanje liberalnega ministerstva povsem nasprotno parlamentarnemu redu; zvrča vso odgovornost na regentstvo ter zahteva, da se prej ko prej razpišejo volitve v skupščino.

V Chambéry na Francoskem slavili so te dni odkritje spomenika združenja Savojske s Francosko. Pri banketu, prirejenem po občini, slavil je predsednik republiki zvestobo Savojevcev. V Aix-le-Bains vaprejel je predsednik Carnot princa Leuchtenberškega in kralja Grškega. Leichtenberga je pozdravljala množica navdušenimi vzkliki: Živila Rusija! Živel car! Iz Aix-li-Bains zabeležiti nam je tudi nastopni zelo značilni dogodek. V občinski hiši izročila je predsedniku Carnotu šolska mladina krasen šopek. Pozdravil ga je deček, odet v rusko nošo. Carnot je objel dečka vskliknivi: „Objemljem Rusijo“.

Oklic slovenskim starišem pred novim šolskim letom. Steherni oče in mati premišljujeta, ko jim otroci postanejo godni za šolo, o njih vzgoji. Naši tržaški stariši, stanujoči v mestu ali v njega predmestjih, ne morejo, ako bi tudi resno hoteli in želeli, pošiljati svoje dece v lastne slovenske šole; prisiljeni so tlačiti svoje sinove in hčere v prenapolnjene laške razrede. Kolika krivica se tu godi naši mladini, našim starišem-davkoplačalcem! Prisiljeni so ali svoje otroke obdržati nevedne doma, kar

pa ne dovoljuje šolski zakon, ali pa pošiljati jih v zavode, kjer se bodo in se morajo poitalijančiti ter odtujevati domači svoji družini.

In vendar zahteva postava, da se vsem narodom dačo potrebne šole — in prava vzgoja zahteva glasno, da se otroci poučujejo vpešno le v materinem jeziku. Slovenski oče in slovenska mati! Ko bi vi dobro spoznali, kaka krivica se vam godi, da ne morete svojih otrok pošiljati v narodne šole, bi neprenehoma in glasno zahtevali slovenske šole v Trstu. Ali ne vidite, v kakem duhu raste vaša mladina? Naši nasprotniki vidijo našo lenivost in zaslepljenost. Oni se radujejo — mi ginemo kakor plesniv kruh.

Res čudni smo tržaški Slovenci — otrpneli kakor polhi v zimskem spanju, pričakujemo le od drugod spomladnega solnca, ki bi nas ogrelo in oživilo. Ne, kdor pred sobo stoji, v kateri se dele pravice, in le čaka in ne trka, da bi se mu odprlo, ta je strahopetni zajec pa ne pogumen Slovan. Slovan si mora sam priboriti, kar mu gre po božjej volji.

Vrnimo se k slovenski šoli. Pri sv. Jakobu imamo 4 razredno slovensko šolo. Letos odpremo dva prva razreda, da bode mogoče več otrok vaprejeti. Slovenski stariši stanujoči v obližji sv. Jakoba, upišite svoje otroke v našo dobro nadzorovano šolo. Tam nastavljeni učitelji skrbé, da se prav uče in pripravijo za latinske ali realne srednje šole. Kdor pa ne more upisati svojih otrok zaradi daljave, naj, ako je premožen, svojim otrokom preskrbi privatnega slovenskega učitelja. Tako bodedo saj deloma nadomestili, kar še nimamo.

V slov. šoli pri sv. Jakobu prične se pouk dne 15. t. m. Vpisovanje se bode vršilo od dne 10. t. m. naprej. Opozorjamo slovenske stariše, da se prvemu razredu odpre paralelka, da bode torej možno vaprejeti večje število učencev nego lani.

Opomin našim slovenskim delavcem. Delavci laške narodnosti ustanovili so si svoj delavski list „Il Proletario“. Že sam naslov diši po anarhizmu in ne dela nobene časti delavskemu stanu. — Tudi vsebina tega lista je nevarna in našim delavcem norazumljiva. Polcija je zaplenila obe prvi številki. Opozorujemo naše slovenske delavce, da, ako nameravajo tudi oni ustanoviti svoj list, dobro premislijo, komu ga izročé. Kaj pomaga list, kateri ni pisan primerno razmeram našega delavskega stanu, kateri prezira naše interese in prinaša samo nemške ali tuje anarhične ideje? Delavski list bodi delavcem v pravi pouk in našim razmeram primeren! Torej pozor slovenski voditelji delavskega stanu v Trstu!

Kam pridemo? Vatroslav Počivalnik, kapelan v Rojanu, premeščen je v Brezovico. Na njegovo mesto je prišel semeniški duhovnik Matej Škrbec — Slovenec, ki pa noče biti organ tržaškega magistrata v potujčevanje slovenskega ljudstva. A gospoda pri magistratu, ki bi rada videla, da bi bili duhovniki njeni privrženci, sklenila je v svoji delegaciji, da ne plača dotičnemu kaplanu njegovih težkozaslužene plače, ker „non conosce la lingua del paese“ (ne razume krajevne jezika).

Na to odgovarjamo, da Matej Škrbec, kapelan v Rojanu, dobro razume „la lingua del paese“, ki je povsem slovenski, ker on je rojen v Podcerkvi pri Ložu na Kranjskem, tedaj je sin slovenskih starišev stare korenine.

Ker pa gospoda z „lingua del paese“ meni italijanski jezik, protestujemo odločno, ker občevalna domača govorica v Rojanu je slovenska. Imamo slovenske pridige, slovenski krščanski nauk in slovenske litanije. Tedaj služba božja je slovenska. Vprašamo pa slavno italijansko gospodo pri magistratu, kako pa ona razume „la lingua del paese?“ (krajevni slovenski jezik). Ali je ona vešča našega okoličanskega slovenskega jezika? Kakor je ma-

gistrat omenjenemu kaplanu, ki bolj razume italijansko, kot italijanski uradniki pri magistratu slovensko, borno plačo 400 gl. uzel, ravno po tej — ne večji pravici vzeti bi moral masne plače italijanskim uradnikom, ki ne umejo slovenskega jezika (la lingua del paese).

Na dalje vprašamo slavno italijansko gospodo pri magistratu, čegav pa je denar, kojega bi morala plačati dotičnemu kaplanu? Ali ni to težko zasluženi denar naših slovenskih okoličanov? Ali ne plačuje okoličan naklade pri davkih, kot plačilo svojim duhovnikom? Kako more tedaj magistrat denar slovenskih žuljev, slovenskih trpinov utrgati slovenskemu duhovau? Ali ni to v neovpijoči greh?!

Glejte okoličanje, kako lepo magistrat za vas skrbi! Niti slovenskih duhovnov vam več ne privoščé. Odvzel vam je skoro slovensko šolo, in že zdaj se po nekih organih agitira, da bi slovenski stariši svoje otroke upisali v italijanske oddelke; videti vas ne more ob nedeljah pred cerkvijo sv. Antona, govoreče v svojem slovenskem jeziku. In zdaj — zdaj vam ne privoščé niti slovenskih duhovnikov, ki umejo vaš jezik, vašo naravo, vaše običaje! Ne privoščé vam, da bi vašo deco in vas poučevali v našem slovenskem jeziku spoznavati sv. resnice! — Kam pridemo? — Okoličanje, zahtevajte odločno, — kakor ste jih od nekdanj imeli, tako tudi zdaj: slovenske duhovnike!

Desetletnica blagoslovljenja zastave Delatskega podp. društva. V nedeljo se je izvršil le predpoludanski del slavnosti. Ob 8. uri zjutraj korakala je v cerkev ogromna množica članov za svojo zastavo in z godbo na čelu. Cerkev sv. Antona novega napolnila se je kar hipoma tako, da je bila glava pri glavi. Peto sv. mašo je daroval veleč. g. župnik Fabris, a pel je močan pevski zbor „Slov. pevskega društva“. Po sv. maši spremljala je ogromna množica ljudij zastavo „Del. podp. društva“, proslavljeno po Nje cesarski visokosti cesaridnji udovi Stefaniji. Vrnivši se v istem redu pred stan društva, priredila je množica ganljivo dinastiško demonstracijo. Godba je zasvirala cesarsko pesem, a vsa množica je snela klobuke raz glave. Po zvršetku so zadoneli burni živijo-klici presvitljemu cesarju, na kar so se ljudje razšli v uzornem redu.

Zelo nas je razveselilo, videče v cerkvi tako veliko število ljudij, kar pričá, da je zanimanje za naše „Del. podp. društvo“ še vedno živo, kar nam služi v jamstvo, da se izjalove vse morebitne prihodnje nakane, prežóče na pogubo tega društva. Vsa klevetanja o „brezverstvu“ naših narodnih društev imela so le to posledico, da se tem bolj zanimamo zanje. — Popoludanska veselica se je morala odložiti zbok nestalnega vremena.

Brazojne čestitke so došle od „Tolminkskega rok. društva“ in gđične A. Lavrenčič iz Kamnika.

Veselica se bode vršila v nedeljo, dne 11. t. m. po že objavljenem programu.

Na c. kr. pripravljavnici za srednje šole na Proseku vršilo se bo upisovanje učencev dne 14. t. m. od 9. uri zjutraj naprej. — Vsprejmó se učenci, ki so zvršili z dobrim vapehom tretje šolsko leto občnih ljudskih šol.

Občinske volitve v Pomjanu. Kakor nam se poročá s Pomjansčine, razpostavljene so volilne liste in čas za pritožbe je določen do 2. oktobra. Volitve se prično dne 10. oktobra. Nadejamo se, da bodo zavedni naši možje listo pregledali ter uložili pritožbe proti morebitnim napakam in krivicam.

C. k. državni gimnazij. Vpisovanje dijakov se bode vršilo dne 14. in 15. t. m. od od 8—12 ure predpoludnem v pisarni vodstva.

Konjske dirke niso imele tistega sijajnega vapeha, kakor se je pričakovalo. Na dirkališči se je sicer zbralo ogromno ljudij — kakih 15.000 ljudi — ali pra-

vega navdušenja ni bilo. In pomisliti je, da jih to pot mnogo šlo iz gole radovednosti, ki pa v drugič ne pojdejo. Dirkali so samo 4 konji. Vidi se, da v Trstu niso prava tla za ta sport.

V Hamburgu vrše se dan na dan preseljevi prizori. Pri sodiščih je vedno vse polno ljudij, hotečih napraviti oporoko ter skleniti podedovalne pogodbe. Kar gnetejo se moški in ženske v silni razburjenosti. Tako je bilo nekega dne. Nek pisar je tolažil občinstvo ter je prosil potrpljenja. Kar na enkrat se zgrudi pisar sam na tla zvijoč se v groznih mukah: napadla ga je kolera. Vsi preplašeni in zbegani odbežali so ljudje.

75.000 goldinarjev znaša glavni dobitok 50 novčene loterije. Opozorjamo naše čitatelje, da je žrebanje že dne 15. oktobra.

Z Bogom!

Na mom polazku iz Trsta k vojnikom, želim svim prijateljem i znancem, sa kojima se nisam mogao osobno oprostiti, srdačan pozdrav, a braći „Sokolašem“: „Na zdar!“

Trst, dne 7. septembra 1892.

Ivan Krivošić.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasarete“ in sitone.

Hotel in restavrant Siškovič prav blizu postaje Hrpele - Kozina ima jako lep razgled v visokosti 490 metrov nad morjem; oskrbljen je izborno z vsom potrebnim; na razpolago so krasno opravljene sobe za poletno bivanje; kuhinja in pijače izborne, cene nizke. Voznina po železnici stane samo 20 kr. 26-28

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moka itd. po najnižjih cenah. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghaga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskarije. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Romagna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Gostilna „Stoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarno „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja trdi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza del ... št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne točaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanillo v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišana) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Anton Godnig, via Nuova nasproti lekarni Zanetti-a priporoča svojo veliko zalogo kave, olja, riža, sladkorja in raznih domačih pridelkov. — Cene so neverjetno nizke, požrežba je vestna in nagla. 14-24

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lekarni Leitenburg priporočuje svoja izborna isterska vina čistim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanje postavljen; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica. 1-25

Petroleum po 12 kr. liter se dobiva v prodajalnici Artura Fazzini, Via Stadion št. 22. — Telefon 519. 18-20

Mlekarija „St. Peter“ se je prelozila na vogel ulic Campanille in S. Spiridione pred pravoslavno crkvi. 2-3

Hišo z zemljiščem

v dobrem stanju, pripravno za gostilno, trgovino itd., blizo mesta, kupim takoj.

Andrej Hreščak
Lokve — Hrvatska. 3-4

Spemladansko zdravljenje najboljšo je s čajem iz tavžentroz (millefiori), kri čisteče in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodec, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarejenja zdravila. Dobiva se v odlikovani lekarni 64-100

PRAXMARER „Ai due Muri“ Trst, veliki trg. Pošne pošiljave izvršuje se neutegoma

Krojaški mojster

FRAN INAMO

naznanja sl. slovenskemu občinstvu, da je svojo delavnico preložil na Corso št. 8 II. nadstr.

Zagotovljajoč ceno in točno postrežbo se priporoča najiskreneje sl. občinstvu.

Advokat dr. Pretner

ima sedaj svojo pisarno v Via Valdirivo št. 12, II. nadstropje. 2-3

LEKARNA A. KELLER

ex Rondolini, utemeljena v letu 1769. TRST, Via Riborgo br 13.

Razprodaje sladoče posebnosti: Glasovite in prave flastre iz Bresije, železo-Malesi. Navadno ribje olje; isto olje z jodom in železom. Elikzir Coeca, okrepiljači in prebavljajoči. Elikzir China proti mrzlici. Anatarinsko vodo za usta. Obče poznano vodo katrama in vbrizgavanja katrama. Zmes proti tajnim boleznim. Ekstrakt Tamarinda z Antilov. Vino s Chino okrepiljajoče želodec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciporski prašek bel in rudeč itd. itd. Glavna zaloga rogatske kislice kneza Esterhazyja. NB. Pogodbe za tukajšnje deželo se vspregemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 9-27

Na stanovanje in hrano

se vopremeta dva dijaka iz dobre družine, ki zahajata v narodne ali srednje šole, in sicer pri neki častiti tukajšnji družini, v koji se govori slovenski in italijanski in kjer bi bili dijaki pod dobrim nadzorstvom. Natančneje se poizve pri upravnistvu našega lista. 3-3

10-10 Novosti! 10-10

Srajce za hribolazce tkane, iz najbo jših snovij, gladke barve ali pisane, s širokim doli povešenim ovratnikom in dvema žepi na prsih, popolna velikost, izborno delo. Komad gl. 1.20

Svileni paal 1 meter dolgi, 6 cm. široki, s posebreno dvojno kačesto zapono. Komad 50 kr.

Klobuk za hribolazce iz I-a klobučevino se širokim svilenim trakom tor mošnjikom z nakite. gl. 2

Ovratnice za hribolazce 3 komadi gl. 1 razpošilja po poštnem povzetju
Emil Storch
Dunaj, J. Salzgasse Nr. 65

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nabez, zadavica, rora, zapala ustijuh itd.

moğu se u kratko vrijeme izliečiti rabljenjem NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljne noćih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapalnih nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponaciñaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatulo) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima natisnuto na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 48-52

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-19 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št., 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Ponavljajni

tečaj za dečke,

kateri žele naučiti se slovenski in nemški jezik pa tudi druge predmete za vstop v gimnazijo ali realko. — Odpre se meseca septembra v Barieri št. 25. I. nadstr. Podučeval boče M. Kamuščič, učitelj i voditelj slov. šole v Trstu. 3-5

Drogerija

Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izbor mineralnih vod, zmletih oljnatih barv najfinijih vrsti; ružiče, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razun tega velika izbor barv na vodu in čopičev vsake vrste tor po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glas-vitega krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga miodij. barv, zdravil; zalogo žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 18-50

CARLO PIRELLI

mejnarnadni agent in speditér

Trst, Via Arsenal št. 2. 21-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Velika 50 novčna loterija.

Žrebanje

že 15. oktobra.

Glavni dobitok 75.000 goldinarjev

Srečke po 50 kr. priporoča: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.